

Öğretmen Adaylarının Eğitimsel, Toplumsal ve Siyasal Beklentileri Üzerine Bir Araştırma

Ümit POLAT¹, Ahmet KAYSILI², Şevket AYDIN³

Özet

Bu araştırmanın amacı, Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören ve/veya fakülteyi bitirmiş öğretmen adaylarının mevcut eğitim politikaları, mesleğin toplum tarafından algılanışı, eğitim sisteminde yakın gelecekte ne gibi değişiklikler olabileceğine dair düşüncelerinin çeşitli açılardan incelemektir. Nitel bir çalışma olarak düşünülen bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Gazi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültelerinden 50 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 25'i bu fakültelerin çeşitli bölümlerde okuyan öğrenciler, 25'i ise KPSS sınavına hazırlanan mezun öğrencilerdir. Verilerin toplanmasında çalışmanın alt amaçlarına ilişkin soruları içeren yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analiz yoluyla yorumlanmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre, öğretmen adaylarının %83'ü mevcut eğitim politikalarının yetersiz olduğunu, %54'ü ise öğretmenlik mesleğinin toplum tarafından saygın görülmediğini belirtmişlerdir. Ayrıca bu öğretmenlerin %80'i eğitim sisteminde yakın gelecekteki muhtemel değişikliklere dair olumsuz görüş bildirmiş, %16'sı olumlu beklenti içerisinde olduklarını ve %4'ü ise kararsız olduklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Öğretmen, Eğitim, Toplum, Siyaset, Politika

Abstract

The purpose of this study is to analyse the opinions of the preservice teachers, who have been studying and/or graduated from the Faculties of Education, about current educational policies, the perception of the teaching profession by the society and what kind of changes there can be in the system of education in the near future from different points of view. This is a qualitative study and it was designed in scanning model. Study group consists of 50 students from the Faculties of Education of Gazi University and Ankara University. 25 of these students have been continueing their educations in various departments of these faculties and 25 of them are grad students preparing for the KPSS exam. A semi structured interview form including questions about the participants' general opinions about the questions of the study was used in data collection. The data were analysed in descriptive analysis and content analysis. As regards the findings received at the end of the study, 83% of the preservice teachers have indicated that current educational policies are inadequate and 54% of them have indicated that teaching profession isn't respected by the society. 80% of the preservice teachers have also expressed a negative opinion about the possible changes in the system of education in the near future, whereas 16% of them have had positive opinions and 4% of them have been undecided about it.

Key Words: Teacher, Education, Society, Politics, Policy

GİRİŞ

Eğitim sisteminin en önemli temel ögesi öğretmenliktir. Literatürde öğretmen kavramının farklı tanımlarına rastlanmaktadır. Öğretmen kavramı hizmet sektöründe çalışan, öğrencilerde istenilir davranış değişiklikleri oluşturmayı amaçlayan, bunu başardığı oranda nitelikli olduğu düşünülen kişiyi çağrıştırmaktadır.

¹ Dr. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, polatumit58@hotmail.com

² Arş. Gör., Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, ahmetkaysili42@gmail.com

³ Arş. Gör., Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, sevketaydin@gazi.edu.tr

Yalın ve Özdemir'e (1996) göre öğretmenler "sonsuzluğu etkiler; bu etkilerin nerede son bulacağını da bilmezler." Akyüz'e (1992) göre ise eğitim geleneğinde öğretmen örnek insandır. Peygamberler, kahramanlar, devlet adamları ve büyük düşünürler öğretmenlik mesleğini severek yapmışlardır. Öğretmenlik cansız vücutlara ruh veren bir tanrı mesleğidir.

XVIII. yüzyılın sonlarına kadar, hemen bütün dünyada, öğretmen ve din adamı aynı kişiydi ve toplum üzerinde büyük bir nüfuza sahipti. 1789 Fransız İhtilâlinin gerçekleşmesinde ilkökul öğretmenleri cumhuriyetin kökleşmesi ve tutunmasında büyük rol almışlardır. XIX. yüzyılın başından itibaren Almanya'da öğretmenler, Alman milliyetçiliğinin yayılmasında ve Alman birliğinin kurulmasında büyük rol oynamışlardır. Nitekim Bismark, Almanya'nın Fransa'ya karşı kazandığı *Sedan* zaferinden bahsederken "1866-1870 savaşlarının asıl galibi Alman ilkökul öğretmenleridir" diyerek bu rolü açık bir şekilde dile getirmiştir (Öztürk, 1996).

Öğretmen, devletin eğitim politikasını uygulamaya koyan, uygulama sonuçları ile bu politikaları etkileyen, uzmanlık çalışmaları ve araştırmalardan yararlanan, aynı zamanda bu çalışmalarla iç içe olup onlara katkı sağlayan önemli bir kişidir (Varış, 1985).

Türkiye'de eğitimle ilgili tartışmalar bağlamında birbirinden farklı fikirler ortaya konulsa da, eğitim sisteminin en önemli ögesinin öğretmen olduğu konusunda genel bir uzlaşma görülür. Toplumda farklı değer ve bakış açılarına sahip olanların farklı öğretmen niteliği tanımları olsa da, herkes için öğretmen nitelikli eğitimin temel belirleyicisidir (Gök, 1999).

Öğretmenlik uzun yıllardan beri meslekleşmeye ve toplumsal statü kazanmaya çalışan bir alan olarak görülmektedir. Öğretmenlik on dokuzuncu yüzyılın başlarından beri meslekleşmeye çalışan bir alandır. Niteliği gereği toplum ve dünya değiştikçe öğretmene yüklenen görev ve sorumluluk da artmaktadır (Güven, 2001). Akkutay (1996) öğretmenliğin önemini şöyle belirtmiştir: "Birçok ülke öğretmenin eğitimin merkezi olduğunu ve iyi yetişmiş öğretmen olmadan iyi bir eğitimim olamayacağını tespit etmiştir."

M. Kemal Atatürk 1925'de İzmir Erkek Öğretmen Okulu'nda "Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir" ifadesini kullanır (Akyüz, 2013). Aynı konuşmada öğretmenlerden yoksun olan bir milletin, millet olma kabiliyetini gösteremediğini ifade ederek öğretmenliğin eğitimdeki yerini ve millet hayatındaki önemini ifade etmiştir. Bir ülkede uygulanan eğitim sistemi, onu uygulayan öğretilerin başarısı ölçüsünde amacına ulaşabilmektedir. Bir milletin geleceği ve eğitim kalitesi, davranış mühendisi dediğimiz öğretmenlerin yetişmişlik düzeyi ile doğru orantılı olmaktadır (Özyurt, 1999).

Herhangi bir eğitim sistemi içerisinde öğretmenin merkezde bir yer işgal etmesi tartışma götürmez bir gerçektir. Öğretmenin son derece önemli olan rolünü şu cümle çok iyi açıklamaktadır: Kafanın kafa üzerinde, şahsiyetin şahsiyet üzerindeki etkilerinin yerine geçebilecek bir şey henüz bulunmamıştır. Öğrenim sadece kuru bilgilerin aktarılması değildir. Tavırların, düşünce biçimlerinin, dünya görüşlerinin oluşmasında öğretmen birinci derecede rol oynamaktadır (Özyurt, 1999).

1924 yılında M. Kemal Atatürk Samsun'da öğretmenlere hitabında "Terbiyedir ki bir milleti ya hür, müstakil, şanlı, âli bir heyet-i içtimaiye halinde yaşatır, ya da bir milleti esaret ve sefaletle terk eder..." diyerek öğretmenlerin millet hayatındaki görevinin ne denli önemli olduğunu ifade etmiştir (Akyüz, 2013).

Türk eğitim tarihi, eğitimin günlük politikaya alet edildiği dönemleri acı sonuçlar ile günümüze aksettirmektedir. Hükümetler ve siyasal iktidarlarla öğretmen örgütlerinin yasal rasyonel ilişkiler içinde bulunması doğal olduğu halde, Türkiye'de hükümetler ve siyasal iktidarlar kendilerine yakın gördükleri örgütlerle ilişkide bulunmakta, diğerlerini yok kabul

etmektedirler. Bu nedene bir kısım öğretmenler, her zaman siyasal iktidarın yanlış ve haksız işlemlerine maruz kalmışlardır (Akyüz, 2013).

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine bakış açısı çeşitli araştırmalarda ele alınmıştır. Bireyin eğitim sistemine ilişkin algısı mesleğe bakış açısını da etkiler. Bu bağlamda öğretmen adaylarının eğitim sistemine bakış açılarının kendi görüşlerinden hareketle çeşitli açılardan incelenmesi, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarında önemli yer tutmaktadır.

Delaysıyla, bu araştırmanın amacı, eğitim fakültelerinde öğrenim gören veya fakülteyi bitirmiş öğretmen adaylarının mevcut eğitim politikaları, mesleğin toplum tarafından algılanışı, öğretmen adaylarının eğitim sisteminin gelişen çizgisi içinde yakın gelecekte ne gibi değişiklikler olabileceğine dair düşüncelerinin çeşitli açılardan incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda çalışmanın alt amaçları şunlardır:

1. Öğretmen adaylarının eğitim politikaları hakkındaki düşünceler nelerdir?
2. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin toplum tarafından nasıl algılandığına ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğretmen adaylarının eğitim sisteminin gelişen çizgisi içinde yakın gelecekte öngördükleri değişikliklere ilişkin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli ve Çalışma Grubu

Nitel bir çalışma olarak düşünülen bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2009) tarafından nitel araştırma, "gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği" bir araştırma olarak tanımlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Gazi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültelerinden 50 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 25'i bu fakültelerin çeşitli bölümlerde okuyan öğrenciler, 25'i ise KPSS sınavına hazırlanan mezun öğrencilerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerden 30'u bay 20'si kadındır.

Veri Toplama Yöntemleri ve Araçları

Verilerin toplanmasında Ankara'daki üniversitelerde öğretim üyesi olan ve uzmanlık alanı öğretmen yetiştirme olan iki uzmanın görüşü alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda araştırmanın alt amaçlarına yönelik olarak eğitim politikaları üzerine düşünceler, toplumun öğretmenlik mesleğine bakış açısı ile ilgili düşünceler ve gelecekte eğitim sisteminde ne tür değişiklikler öngördükleri yönünde sorular yer almaktadır. Çalışma grubu ile yarı yapılandırılmış görüşme formundan hareketle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde katılımcı öğretmen adaylarına araştırmanın amacı ve süreci ile ilgili bilgiler verilmiştir. Araştırma gönüllülük esasına göre yürütülmüştür. Araştırmada kişisel bilgilerinin gizli kalacağı teminatı verilmiştir. Görüşme öncesinde katılımcılardan ses kaydı yapılmasını isteyip istemedikleri sorulmuş, ses kaydı yapılmasını isteyen öğretmen adaylarının sesleri ses kaydı cihazına kaydedilmiş, ses kaydını istemeyen katılımcılarla yapılan görüşmeler araştırmacı tarafından not edilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi ve Analizi

Yapılan görüşmeler birebir kağıda aktarılmış, katılımcıların isimleri kullanılmadan her bir katılımcıya numara verilmiştir (Öğretmen adayı: Ö.1, 2, 3 şeklinde). Veriler betimsel analiz

ve içerik analizi yöntemleri ile analiz edilmiştir. Öğretmen adaylarının sorulara vermiş olduğu cevaplar tematik kodlama yöntemi ile kodlanarak içerik analizi tabloları oluşturulmuş, aynı zamanda öğretmen adaylarının söylemlerinden bire bir örnekler sunulmuştur.

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmada elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının günümüz eğitim politikaları hakkın

da düşünceleri, toplumun öğretmenlik mesleğine bakış açısı ile ilgili düşünceleri, eğitim sisteminin gelişen çizgisi içinde yakın gelecekte ne gibi değişiklikler olabileceğini dair düşünceleri olmak üzere üç bölümde ele alınmıştır.

Öğretmen Adaylarının Günümüz Eğitim Politikaları Üzerine Düşünceleri

Eğitim politikalarının okul boyutundaki uygulayıcıları öğretmenlerdir. Mevcut eğitim politikalarının uygulayıcılar tarafından değerlendirilmesi eğitim sistemimizin niteliğini geliştirebilmesi açısından süreklilik gösteren bir durumdur. Bu noktada öğretmen adaylarının eğitim politikalarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi onların algılarını ortaya çıkarması açısından önemlidir.

Bu bakış açısını ortaya çıkarmak üzere öğretmen adaylarına günümüzdeki eğitim politikaları hakkındaki düşüncelerinin ne olduğu sorulmuştur. Alınan cevaplardan yola çıkılarak oluşturulan içerik analizi tablosu aşağıdaki gibidir.

Tablo 1. Katılımcıların Günümüzdeki Eğitim Politikalarına İlişkin Görüşleri

Kodlama	N	Kategori	N
Siyasileşme	10		
Güven vermeyen	8		
İstikrarsız	5	Sisteme Yönelik Olumsuz İmaj	28
Yetersiz	3		
Eşit olmayan eğitim	2		
Ulusal çıkarlara uygun olmayan	4		
Sistemin ehil ellerde olmaması	5	Bakanlığa Yönelik Olumsuz İmaj	15
Politikanın olmaması	6		
Dönüşüm	2		
Yeni eğilimler	3	Bakanlığa Yönelik Olumlu İmaj	7
Yenileşme çabası	2		

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının günümüz eğitim politikaları üzerine görüşlerini “Sisteme Yönelik Olumsuz İmaj, Bakanlığa Yönelik Olumsuz İmaj, Bakanlığa Yönelik Olumlu İmaj” olmak üzere üç kategoride sınıflanabilir. Öğretmen adaylarından yarından fazlası günümüz eğitim politikalarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Siyasileşmiş, güven vermeyen, istikrarsız, yetersiz, eşit olmayan eğitim anlayışının olduğunu ileri sürmüşlerdir. Konu ile ilgili bazı görüşler şu şekildedir:

Ö.21: “...Günümüz eğitim politikaları tam anlamıyla bir fiyasko. Şunu belirtmeliyim ki eğitim sistemi siyasetin elinden alınmalı özerk bir yapıya sahip olmalı”.

Ö.22:..Yönetimin başında olanlar kendi siyasi fikirleri doğrultusunda politika geliştiriyorlar”.

Ö.24 “:..Bilinçli olarak eğitim politikalarını kendi siyasi düşüncelerine göre yapılandırıyorlar”.

Ö.34 "Günümüzde eğitim politikası denen bir şey kalmadı. Eğitim politikaları siyasi politikaya dönüşmüş durumda Sadece tek bir siyasi partinin elinde bulunmaktadır. Kendi düşünce yapılarını insanlara benimsetmeye çalışıyorlar. Türkiye de yaklaşık olarak 400 bin öğretmen adayı öğretmen olmak için mücadele ediyor. Sorarım size bu nasıl bir politika? Umutsuz, kararsız, mutsuz, geleceğe aydınlıkla bakamayan öğretmenler ordusu. Böyle bir ortamda eğitim politikaları hakkında söylenecek hiçbir şey yok aslında."

Ö.32: "Günümüz eğitim politikaları gelecekle ilgili hiç güven vermiyor. Çünkü hiçbir eğitim politikası öğretmenin, öğrencinin, toplumun ihtiyaçlarını dikkate almıyor."

Ö.36: ".. Günümüz eğitim politikaları Türkiye'ye hiç yakışamayacak kadar kötü durumda, her sene değişen sistemlerle bir yere varamayız."

Ö.40: "Bir ülkenin eğitim politikası tesadüflere, şansa bırakılmamalı en az 25-50 yılın eğitim planı yapılmalı. Ama ülkemizde bu durum söz konusu değildir. Çünkü her yıl bir uygulama yapılmakta hatta bakandan bakana sistem değişmektedir."

Ö.48: "Günümüz eğitim politikalarının en büyük sorunu geçici çözümler üretmesidir. Bu da sorunların çözülmesine değil yeni ve daha büyük sorunların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır."

Ö.19: "Öğrenci velilerine de hayret ediyorum. Ben aynı zamanda bir veli olarak çocuğumu bu eğitim sistemine vermek istemiyorum. Çocuklarımız eşit şartlarda eğitim görmüyor."

Ö.21: "Milli eğitim bakanlığının önündeki milli kavramının hiçbir özelliği kalmadı bence. 18. Milli eğitim şurasında andımız ve istiklal marşımız tartışılıyorsa ve ardından andımız kaldırılıyorsa neresi milli ..Sorarım sizlere bu şuralara ehil olan insanlar mı katılır yoksa aynı dünya görüşünü savunan insanlar mı?"

Ö.28: "Milli eğitim bakanlığının en üst kademesinde çalışan bürokratlar işin ehli olan insanlar mı? Yoksa siyasi tercihlerden hareketle mi oralarda görev yapıyorlar? Bakanın müsteşarlarından hangisi eğitim kökenli?"

Ö.32: "Günümüz Türkiyesinin eğitim politikalarını yeterli bulmuyorum. Zira ileriye dönük politikaları yoktur. Bugün getirdiği sınavı yarın kaldırıyor."

Ö.11: "Türk eğitim sisteminde yenilikler dönüşümler yapılmaya çalışılıyor. Örnek fatih projesi ama yeterli değil.."

Öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun eleştirisinde eğitim sistemine yönelik olumsuz bir tutum öne çıkmaktadır. Güven vermeyen, istikrarı olmayan, belirli bir rotası olmayan, siyasi endişelerden kaynaklanan günü birlik politikaların yapıldığını, bunun en önemli göstergesi olarak da öğretmen adaylarının atamalarının yapılmaması olduğunu ifade etmişlerdir. Bakanlığa yapılan eleştiride ise milli bir eğitim politikasının olmadığını, üst düzey bürokratların hatta il, ilçe milli eğitim müdürlükleri ve okul müdürlerinin atanmasında dahi ehil olan insanlardan ziyade kendi siyasi düşüncesine yakın insanlardan atama yapıldığını ifade etmektedirler. Bu bağlamda bakıldığında, öğretmen adaylarının çoğunluğu Türk eğitim sisteminin kendisine has milli bir eğitim politikası olmadığı görüşünü paylaşmaktadırlar.

Öğretmen Adaylarının Toplumun Öğretmenlik Mesleğine Bakışı ile İlgili Düşünceleri

Toplumun öğretmene bakışı ve ona yüklediği görev çok önemlidir. Toplumların düzeyi öğretmene verdiği değerle ölçülür. Toplum öğretmenlerden gün geçtikçe daha fazla şeyler beklemeye başlamıştır. Buna paralel olarak da öğretmenlerin hem yetiştirilmesi ve hem de sınıftaki etkinlikleri değişmiş ve çeşitlenmiştir. Değişimin önemli kurumlarından biri olan öğretmenlik ve öğretmenlerin rolleri de günümüzde hiç olmadığı kadar farklılaşmıştır. Bu

bağlamda toplumun öğretmene verdiği değer düşmüş, adeta sıradan bir meslek gibi algılanmaya başlamıştır. Bu bakış açısını ortaya çıkarmak üzere öğretmen adaylarına öğretmenlik mesleğinin toplum tarafından nasıl algılandığına ilişkin görüşlerinin ne olduğu sorulmuştur. Alınan cevaplardan yola çıkılarak oluşturulan içerik analiz tablosu aşağıdaki gibidir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Toplumun Öğretmenlik Mesleğini Nasıl Gördüğüne İlişkin Görüşleri

Kodlama	N	Kategori	N
Saygı duyulmayan	5		
Değer verilmeyen	6		
İtibarı düşük	4		
Sıradan memurluk şeklinde görülen	2	Saygın görülmeyen bir meslek	27
İnandırıcılığını kaybetmiş bir meslek	3		
Bakanlığın sahiplenmediği bir meslek	4		
Herkesin yapabileceği meslek	3		
Güvenilir	6		
Saygı duyulan	3	Saygın bir meslek	11
Yararlı görülen bir meslek	2		
Kadınlar için ideal meslek	5		
Tatili bol olan meslek	4	Mesleğin Doğasına Yönelik Yaygın İnanışlar	10
Devlet garantili meslek	2		
Çevreye göre bakış açısı değişir	2		
Değişen şartlara ayak uyduramayan meslek grubu		Diğer	2

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmen adayları toplum tarafından mesleklerine bakışı saygın, saygın olmayan ve mesleğe ilişkin yaygın inanışlar olmak üzere üç kategoride ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının yarısından fazlası öğretmenlik mesleğinin toplum tarafından saygın görülmediğini belirtmişlerdir. Saygın görülmemeye kategorisinde değerlendirilen öğretmen adayı görüşleri, mesleğin saygı duyulmadığı, itibarının düşük olduğu, sıradan memurluk olarak görüldüğü, Bakanlık tarafından sahiplenilmeyen ve halk gözünde inandırıcılığı olmayan bir meslek olarak görülmeleri şeklinde olmuştur. Konu ile ilgili bazı görüşler şu şekildedir:

Ö.6: "... Eskiden bir öğretmen deyince hani bir saygı duyulurdu ...ayrı bir yeri vardı öğretmenlerin halkın gözünde. Ben artık o saygıyı ve sevgiyi göremiyorum".

Ö.9:"Bu kimliğin içi boşaltılmış öğretmenin sadece adı var o dünkü kutsal mesleğin o milli kimliği kaybolmuş. Cumhuriyet döneminde öğretmenin kimliği çok önemli idi. Anadolu'nun hangi ücra yerine gitseniz bir öğretmen vardı ve öğretmenler o bölgede toplumsal hareketliliğin mimarlarıydı. Şimdi toplum öğretmene hiçbir şey olamazsan öğretmen ol anlayışı ile bakmaktadır".

Ö.10:" Eskiden öğretmenlik çok daha değerli görülürdü. Öğretmen anne babadan sonra hayatımızda en önemli bir kişiydi. Şimdi ise aileler ve çocuklar için bu kavram çok değişti. Sıradan bir memurluk olarak algılanmaya başlandı."

Ö.19:" Eskiden kutsal bir meslek olarak görülüyordu. Ama şimdi ise okulda öğretmenler öğrenciler tarafından ve veliler tarafından bir köle olarak görülüyor. Ayrıca öğretmenleri en ufak bir şeyde milli eğitime şikayet ediyorlar. Bakanlık ise asla öğretmenine sahip çıkmıyor."

Ö.38:"Öğretmen her şeyi bilen ahlaki açıdan dört dörtlük model bir insan tipi idi. Fakat öğretmen atamalarındaki sıkıntı bu anlayışı zedelemiştir."

Ö.49:"MEB'in öğretmenlik mesleğine bakışı ortadayken bizim bakışımız pek önemli değil. Öğretmenlik kesinlikle kutsal bir meslek değil. Bayağı, sıradan bir meslek. Toplum

öğretmenlere acıyarak bakıyor. Artık eski kültürlü, bilgili alanına saygı duyulan, konuştuğunda sözü dinlenen, itibar gören öğretmenler yok denecek kadar az. Öğretmenler hakkındaki görüşleri velilerden anketlerle öğrenebilirsiniz. Sonuç içler acısı çıkacak. "Bizler Öğretmen Olduğumuzu Söylerken Çok Utanıyoruz"

Ö.41:" Düşük not alan öğrencinin velisi okula gelip okulda öğretmene dayak atıyorsa bu bize öğretmenliğin toplum nezdinde ne kadar değersiz olduğunu gösterir. Eskiden veli çocuğunu okula kaydederken ta baştan öğretmene" hocam eti senin kemiği benim "diyerek öğretmene güvenerek teslim ederdi."

Ö.13:"Toplumumuzun öğretmene bakışı..... siz aldığınız para ile nasıl geçiniyorsunuz şeklinde ve gün geçtikçe toplumda öğretmenin bir statüsünün kalmadığını görmekteyiz."

Toplum tarafından mesleğin saygın görüldüğünü belirten öğretmen adayları, mesleğin toplum gözünde inandırıcılığı olduğunu, saygı gösterilen ve yararlı görülen bir meslek olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Bununla ilgili bazı öğretmen adayı görüşleri şöyledir:

Ö.12:"Öğretmenlik mesleği tüm dünyanın en kutsal saygınlığı olan mesleklerinden biridir. Nitekim ülkemizde de böyle olduğunu düşünüyorum. Türk toplumu geçmişten günümüze öğretmeni her zaman evladının ikinci annesi -babası olarak görmüş ve saygı duymuştur."

Ö.15:"Toplumumuz öğretmen halen büyük bir saygı duyuyor diye düşünüyorum. Gelecek nesilleri işleyen geleceğin ideal toplumunu oluşturan kutsal bir meslek olarak bakıyor."

Öğretmenlik mesleği toplumda tatili bol, kadınlara uygun, devlet garantili bir meslek olarak görülmektedir. Öğretmen adaylarının bazılarının görüşlerinde de buna benzer ifadeler yer almış ve bu ifadeler mesleğin doğasına ilişkin yaygın inanışlar kategorisinde değerlendirilmiştir. Yaz aylarında öğrenciler okullarda olmadıkları için toplum gözünde öğretmenlik tatili bol bir meslek olarak görülmektedir. Ayrıca, öğretmenlik mesleği bir kadın mesleği olarak görülse de kadınların iş hayatındaki olumsuzlukları toplum tarafından farklı algılanmaktadır. Bununla ilgili bazı öğretmen adayı görüşleri şu şekildedir:

Ö.31:"Toplumumuza göre öğretmenler var olan meslekler içerisinde en rahat olanıdır. Hafta sonu tatili, üç ay yaz tatili ..vb. tatillerin sadece bu meslekte olduğunu, çalışmadan para kazandığını düşünüyorlar. Toplumun öğretmen algısı bu. Bunu da değiştirmek çok ama çok zor..."

Ö.32:Toplum öğretmenlik mesleğini yan gelip yatma olarak değerlendiriyor. Kızım sen ne okuyorsun? Bilmem ne öğretmenliği ooo çok iyi çok rahat edersin. Ben çok kızıyorum. Bu kadar basit mi? O yüzden mi bir şeyler öğrenmek ve atanmak için dersanelere para akıtıyoruz?"

Ö.49:"Toplum öğretmenlik mesleğini özellikle bayan mesleği olarak algılıyor. Evlendiğinde yarım gün çalışır hem eve hem de çocuğuna vakit ayırırın diyorlar. Üstelik hafta sonu tatili, on beş tatil, yaz tatili de var. Bayanlar için ideal bir meslek.."

Ö.17:" Öğretmenlik mesleği ekonomik açıdan garantili bir meslek. Devlete sırtını dayıyorsun geleceğin garanti altında olarak bakılıyor."

Toplumun yaşadığı çevreye bağlı olarak öğretmen algısı değişmektedir. Büyük şehirlerde öğretmenlik mesleği sıradan bir meslek olarak algılanırken, taşrada -özellikle köylerde- öğretmenlik mesleğine atfedilen anlamlar daha olumlu, iyimser ve kutsal bir meslek olarak değerlendirilmektedir. Bununla ilgili bazı öğretmen adayı görüşleri şu şekildedir:

Ö.11:" Bana göre şehirlerde değil ama köylerde halen öğretmen saygı duyulan, itibarı olan bir meslek olarak bakılıyor ve en önemlisi değer veriliyor. Köy odasının en yüksek makamında yine öğretmen oturuyor."

Ö.13:" Türkiye'de bölünmüşlük var. Gelişmemiş kalkınmakta olan yerlerde öğretmene saygın meslek gözü ile bakılıyor. Ama gelişmiş şehirlerde ise sıradan bir memur gibi algılanıyor."

Ö.14:"Toplumun öğretmenlik mesleğine bakış açısı her yöreye göre farklılık gösterebiliyor. Örneğin ben kırsal kesimden geliyorum. Bizim oralarda öğretmenlik yüce bir meslektir. Ama şehirde öyle olduğunu düşünmüyorum. İnsanların çocuklarının olmasını istedikleri en son meslek öğretmenlik. Çünkü hiçbir şey olamazsan öğretmen ol bari.. diye bir düşünce hakim. Ama aslına bakacak olursan çok zor bir meslek. Bir hayat, o toplumun geleceğini yetiştiriyorsunuz.."

Öğretmen Adaylarının Eğitim Sisteminin Gelişen Çizgisi İçinde Yakın Gelecekte Ne Gibi Değişiklikler Olabileceğine Dair Düşünceleri.

Gelecek, geçmişte bir olgu olarak siyasal, ekonomik ve kültürel gelişmelere göre planlanan ve bu süreçte bunlardan etkilenen zamandır. Geleceğin etkili ve güçlü ülkeleri en iyi eğitim sistemlerine sahip olan ülkeler olacaktır. Fakat bu geleceği gören ve tasarlayan, gününbirlik ve siyasi düşünmeyen geniş bir perspektife sahip elit kadrolar olacaktır. Eğitim sisteminin mihenk taşı olan öğretmen adaylarının gelecekteki eğitim yapılanmaları ve değişimi ile ilgili düşünceleri bugünden yarını tasarlamak açısından önemlidir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Gelecekteki Eğitim Sistemi Hakkında Görüşleri

Kodlama	N	Kategori	N
Karamsar	10		
Farklılık olmaz	5		
Politika ve sistem tutarsız	8	Olumsuz Beklentiler	40
Gerileme olacak	4		
Fırsat eşitsizliği daha da artacak	3		
Siyasi kutuplaşmaların olduğu çalışanlar	10		
Nitelikli eğitime sahip olunacak	2		
Teknolojiyle donanmış sınıflar	2		
Profesyonel öğretmenlere sahip	2	Olumlu Beklentiler	8
Ehil idarecilerin yönetimi	2		
Sisteme umutla bakma	1		
Kararsız	1	Kararsız	2

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi öğretmen adaylarının görüşleri olumlu ve olumsuz beklentiler olmak üzere iki kategoride gruplanmıştır. Öğretmen adaylarının %80'i gelecekteki eğitim sistemi ile ilgili olumsuz görüş bildirirken, %16'ı olumlu beklenti içerisinde olduklarını ifade etmişlerdir. %4'ü ise kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Olumsuz beklenti içerisinde gruplanan öğretmen adayları görüşlerinde geleceğin günümüzden farklı olmayacağı, sisteme karamsar bakış açısı, fırsat eşitliğinin sağlanamaması gibi noktalar dile getirilmiştir. Bununla ilgili bazı öğretmen adayları görüşleri şu şekildedir:

Ö.35:"Gelecekte eğitim sisteminin farklı olabileceğini düşünmüyorum. Çünkü farklı olabilmesi için uzun vadeli eğitim politikası olmalı."

Ö.44:"Bu sınav sistemleri olduğu sürece değişen hiçbir şey olmaz. Hatta daha geriye de gidebiliriz."

Ö.47:"Gelecek eğitim sisteminin daha da kötüye gideceğini ve yozlaşacağını düşünüyorum. Artık eğitim kurumlarının çocuklara bir şeyler öğretmek yerine onları adeta yarış atı gibi sınavlara hazırlayan bir politikaya sahip olduğunu düşünüyorum. Ben doya doya

oynadım. Kendi oyuncaklarımı kendim yaptım kısacası hem oynadım hem eğlendim hem öğrendim. Ya şimdi ki öğrenciler onların yerinde olmak istemem.

Ö.50:" Bir daha John Dewey gelirse neden olmasın?!"

Ö.40:" Şu anki düşünce mantalitesiyle gidilirse gelecekle ilgili eğitim sisteminden hiç ümidim yok. Eğitim politikaları o kadar değişken o kadar tutarsız ki yarın ne ile karşılaşacağımızı bilemiyoruz."

Ö.24:"Evet günümüzden farklı olacak ama iyi yönde değil. Batıdan ne gördüysek alıyoruz. Programlar yabancıların yaptığı programlar. Kendi yetiştirdiğimiz öğretmene güvenmiyoruz. Onları sınava tabi tutuyoruz.."

Ö.33:" İktidarlara göre değişmeyen bir eğitim politikası olmadığı sürece iyiye doğru bir gidiş olacağını tahmin etmiyorum."

Ö.34:"Eğitim politikaları bu şekilde giderse özellikle siyasetçiler eğitimi özelleştirecek. Eğitim devletten çıkacak ve geleceğimizin denetimsiz farklı grupların eline geçeceği kanısını taşıyorum."

Ö.43:" Artık paralı eğitime doğru gidiyoruz. Parası olan dershaneye gönderiyor, okulda etüde gönderiyor, özel öğretmen tutuyor. Ya parası olmayan ne yapacak? Fırsat ve imkan eşitliği git gide yok olacak."

Ö.44:"Siyaset eğitim sistemimize karışıyor ve eğitim siyaset için kullanılıyor.

Eğitim sisteminden olumlu beklenti içerisinde olan öğretmen adayları gelecekte nitelikli eğitim olacağını, teknolojik imkânların sınıflara yansımaları, öğretmenlik mesleğinin profesyonelleşmesini, sistemin halkın eğitimi olmasını başarabilmesi ve yönetim kademelerinde ehil insanların bulunmasını ifade etmişlerdir. Bununla ilgili bazı öğretmen adayı görüşleri şu şekildedir:

Ö.11:" Bilinçli, nitelikli insanlar işin başına gelirse bence düzelir. Bizim yurt dışında olan binlerce bilim insanımız var. Niye kendi bilim insanlarımızdan faydalanarak iyi bir eğitim sistemi oluşturamayalım? Türk eğitim tarihinde nice örnek modellerimiz vardır. Örnek Osmanlı'da Enderun mektepleri gibi.."

Ö.23:"Önceden okullarda bilgisayar, internet yok idi. Ama şimdi en ucra köyde dahi internet, bilgisayar ve teknoloji var. Bu gelişmeler olumlu.."

Ö.11:"Okul idarecilerinin özellikle sınavlarla alınması ve genç öğretmenlerin önünün açılması önemli bir gelişmedir. Staj yaptığım okullarda idareciler gördüm öğretmenlerle diyalogları çok zayıf ve çok otoriterler. Asla siyasi atamalar yapılmamalı.

Ö.29:" Aslında yeni mezun öğretmen adayları olarak bizler eskiye oranla daha donanımlıyız. Teknolojiyi iyi kullanıyoruz, çağı takip ediyoruz, gelişmelerden haberdarız, kendimizi geliştiriyoruz. Birden çok derslerde öğretim yöntem ve teknikleri kullanıyoruz. Özellikle yaratıcı drama gibi. Bir de atanmamızda sıkıntı olmasa.."

Ö.30:"Eğitim sistemine her türlü olumsuzluklara rağmen iyimser bakıyorum. Mutlaka bir milli bir eğitim politikasını savunan ve hayata geçiren öğretmenin, toplumun mutlu olacağı bir eğitim politikalarını gerçekleştiren siyasi erkin dışında bir yeniden yapılanma ile olacağını düşünüyorum. Düşünmek istiyorum.."

Ö.3: Gelecekle ilgili eğitim politikalarının değişeceği konusunda kararsızım. Her gelen siyasi düşünce kendine göre değişiklik yapıyor geleceği değil günü kurtarmaya çalışıyor.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının eğitim politikalarını nasıl değerlendirdikleri, toplum tarafından nasıl algılandıkları ve eğitim sisteminin gelişen çizgisi

içinde yakın gelecekte ne gibi değişiklikler olabileceğine dair düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yarısından fazlası günümüz eğitim politikalarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Eğitim politikalarında siyasileşen, güven vermeyen, istikrarsız, yetersiz, eşit olmayan bir eğitim anlayışının hakim olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Öğretmen adaylarının yarısından fazlası öğretmenlik mesleğinin toplum tarafından saygın görülmediğini belirtmişlerdir. Saygın görülme kategorisinde değerlendirilen öğretmen adayları mesleğe saygı duyulmadığını, itibarının düşük olduğunu, sıradan memurluk olarak görüldüğünü, bakanlık tarafından sahiplenilmediğini ve halk gözünde inandırıcılığı olmayan bir meslek olarak görüldüğünü ifade etmişlerdir. Toplum tarafından mesleğin saygın görüldüğünü belirten öğretmen adayları ise, mesleğin toplum gözünde inandırıcı görüldüğünü, saygı gösterilen ve yararlı görülen bir meslek olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Öğretmenlik mesleği toplumda tatili bol, kadınlara uygun, devlet garantili bir meslek olarak görülmektedir. Öğretmen adaylarının bazılarının görüşlerinde de buna benzer ifadeler yer almıştır. Yaz aylarında öğrenciler okullarda olmadıkları için toplum gözünde öğretmenlik tatili bol bir meslek olarak görülmektedir. Ayrıca, öğretmenlik mesleği bir kadın mesleği olarak görülse de kadınların iş hayatındaki olumsuzlukları toplum tarafından farklı algılanmaktadır.

Toplumun yaşadığı çevreye bağlı olarak da öğretmen algısı değişmektedir. Büyük şehirlerde öğretmenlik mesleği sıradan bir meslek olarak algılanırken, taşrada - özellikle köylerde - öğretmenlik mesleğine atfedilen anlamlar daha olumlu ve iyimserdir, hatta öğretmenlik bu gölgelerde kutsal bir meslek olarak değerlendirilmektedir.

Öğretmen adaylarının %80'i gelecekteki eğitim sistemi ile ilgili olumsuz görüş bildirmiş, %16'sı ise olumlu beklenti içerisinde olduklarını belirtmişlerdir. Olumsuz beklenti içerisinde gruplanan öğretmen adayı görüşlerinde ise eğitimin gelecekte günümüzden farklı olmayacağı, sisteme karamsar bakış açısı, fırsat eşitliğinin sağlanamaması gibi noktalar dile getirilmiştir. Eğitim sisteminden olumlu beklenti içerisinde olan öğretmen adayları gelecekte nitelikli eğitim olacağını, teknolojik imkânların sınıflara yansımaları, öğretmenlik mesleğinin profesyonelleşmesini, sistemin halkın eğitimi için olmasını başarabilmesi ve yönetim kademelerinde ehil insanların bulunmasını ifade etmişlerdir.

Karaköse ve Kocabaş'ın (2006) Gaziantep ve Kahramanmaraş'ta 296 öğretmenle yaptıkları araştırmada özel okullarda çalışan öğretmenlerin toplumdaki saygınlıklarının artırıcı bir neden olduğunu, devlet okullarında çalışan öğretmenlerin ise buldukları okulda görev yapmalarının kendilerine bir itibar kazandırmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bir başka araştırmada ise Karaosmanoğlu ve Özmen (2004), öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini saygın görmedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Gökırmak (2006) tarafından yapılan bir araştırmada ise, öğretmenliğin herkes tarafından yapılan bir meslek olarak algılanması ve dışarıdan atamaların sosyal statülerini olumsuz etkilediğini belirtmişler ve bununla birlikte sosyal statülerini en çok ücretlerinin azlığına bağlamışlardır. Özpolat(2002) tarafından yapılan araştırmada katılımcıların %88,3'ü Türkiye'de öğretmenliğe verilen önemin geçmişe göre azaldığını, bununla birlikte katılımcıların %83,9'ü statülerinin gün geçtikçe daha da düştüğünü ifade etmişlerdir.

Türk Eğitim Sen tarafından 24 Kasım Öğretmenler Günü nedeniyle 04-16 Kasım 2013 tarihleri arasında yapılan anket çalışmasında Türk Eğitim-Sen web sayfası ve 8 ayrı internet sitesi üzerinden 16 bin 723 kişinin katıldığı anketin sonuçlarına bakıldığında, ankete katılanların yüzde 96.5'i öğretmenlerin toplumsal itibar kaybına uğradığı görüşünde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin itibar kaybettiğini düşünenler arasında "Öğretmenlik mesleğinin itibarının azalmasının en büyük nedeni nedir?" sorusuna cevap verenlerin yüzde 67.6'sı ülkeyi

yönetenlerin öğretmenlere bakış açısı ve öğretmenlerin itibarını rencide edici ifadelerini işaret etmişlerdir. “Türkiye’de en prestijli meslek hangisidir?” sorusuna ankete katılanların sadece yüzde 4.7’si “öğretmenlik” cevabı veriyorsa bu sonuçları ülkeyi yönetenler titizlikle değerlendirmeli ve nerede hata yaptıklarını çok iyi düşünmelidirler.

Aynı sendikanın internet sitesi üzerinden 5-19 Kasım 2014 tarihleri arasında düzenlediği ankete 23 bin 562 kişi katılmış, “Öğretmenlerin toplumdaki itibarını nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna ankete katılanların yüzde 1.6’sı iyi, yüzde 27.4’ü iyi değil, yüzde 71’i de hiç iyi değil cevabını vermiştir. “Cevabınız iyi değil ya da hiç iyi değil ise, size göre öğretmenlerin itibar kaybı yaşamasının nedeni en çok aşağıdakilerden hangisidir?” sorusuna ankete katılanların yüzde 56.9’u ülkeyi yönetenlerin öğretmenlere yönelik tahkir edici sözleri ve bakış açısı, yüzde 20.7’si öğretmenlerin maddi, sosyal ve özlük haklarında iyileştirmeler yapılmaması, yüzde 13.8’i eğitim sistemindeki değişikliklerin doğurduğu başarısızlıkların öğretmenlere mal edilmesi, yüzde 3.4’ü kadrolaşma, yandaş kayırmacılığı, yüzde 1.9’u öğretmenlik mesleğine yapılan yatırımın yetersizliği, yüzde 1.4’ü ücretli öğretmen istihdamı, yüzde 0.6’sı öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerinin önüne engeller konulması derken; yüzde 1.3’ü diğer seçeneğini işaretlemiştir.

Güven’e (2001) göre öğretmenlerin statüleri tüm dünyada yeterli bir düzeye ulaştırılamamış ve statülerin yükseltilmesi için etkili önlemler alınmasının gerektiği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlere sembolik ödüller vererek mesleğin prestijini artırma döneminin geride kaldığı kabul edilmiştir. Öğretmen yetiştirme uygulamalarında politik kaygılardan uzak bilimsel bir anlayışa önem verilmelidir. Akar’a (1990) göre ise Türkiye’de mesleklerin saygınlıkları, ürettikleri hizmetlerinin yanında ekonomik ve sosyal görünümleri ile doğru orantılı görülmektedir. Toplumda benimsenen, sahip olunmak istenen, özlemi duyulan meslekler, ekonomik açıdan tatmin edici olan ve bunun sonucunda üst düzeyde bir sosyal statü sağlayandır. Ne yazık ki öğretmenlik mesleği, aranan bu nitelikler yönünden toplumumuzda hak ettiği yeri alamamıştır. Düşünce yapısı, tutum ve davranışları, giyim ve kuşamı ile herkese örnek olması istenen öğretmene rahat ve huzurlu bir yaşam, bolca okuma, güzel ve çağdaş giyinme imkanları ne yazık ki devlet tarafından verilmemiştir.

Araştırmada, öğretmen adaylarının yarıdan fazlası öğretmenlik mesleğinin toplum tarafından saygın görülmediğini, öğretmenlik mesleğine saygı duyulmadığını, öğretmenlik mesleğinin itibarının düşük olduğunu, sıradan memurluk olarak görüldüğünü, bakanlık tarafından değer verilmediğini belirtmişlerdir. Bu görüşleri diğer araştırmalar da desteklemektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yarıdan fazlası mevcut eğitim politikalarının yetersiz olduğunu ifade ederken, öğretmen adaylarının %80’i gelecekteki eğitim sistemi politikaları üzerine olumsuz görüşlerini belirtmişlerdir.

KAYNAKÇA

- Akar, İ. (1990). *Türkiye’de Öğretmen İstihdam Politikası ve Uygulaması*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akkutay, Ü.(1996). *Milli Eğitimde Yabancı Uzman Raporları*, Ankara.
- Akyüz, Y. (2013). *Türkiye’de Öğretmenlerin Toplumsal Değişimdeki Etkileri*, Ankara.
- Akyüz, Y.(1992). *Türkiye’de Öğretmenin Öğretmen ve Meslek İmajı*, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt:25, sayı:2 Ankara.
- Gök, F. (1999). *75. Yılda Eğitim*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Gökırmak, A. (2006). *Öğretmen Statüleri Üzerine Bir Araştırma*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Güven, İ. (2001). *Öğretmen Yetiştirme Uluslararası Boyutu*, (UNESCO 45.Uluslar Arası Eğitim Kongresi). *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 150. Ankara
- Karaköse, T. ve Kocabaş, İ. (2006). *Özel ve Devlet Okullarında Öğretmenlerin Beklentilerinin İş Doyumu ve Motivasyon Üzerine Etkileri*, *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 2 (1).s.3-14.
- Karamustafaoğlu, O. ve Özmen, H. (2004). *Toplumumuzda ve Öğretmen Adayları Arasında Öğretmenlik Mesleğine Verilen Değer Üzerine Bir Araştırma*. *Değerler Eğitimi Dergisi*, Cilt:II Sayı:6. <http://www.dem.org>.
- Özpolat, A. (2002). *Sosyolojik Açıdan Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmenlerin Toplumdaki Yeri (Zonguldak İl Örneği)*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk, C. (1996). *Atatürk Devri Öğretmen Yetiştirme Politikası*, Ankara.
- Özyurt, S. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Adapazarı: Değişim Yayınları.
- Varış, F . (1985). *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No:146.
- Yalın, H. İ., Özdemir, S. Hedges, Lowell E. (1996) *Her Yönüyle Öğretmen Olabilme*, Ankara
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H.(2009).*Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- İnternet
<http://www.memurdanhaber.net/sendika/ogretmenler-gunu-anketinden-carpici-sonuclar>
http://www.turkegitimsen.org.tr/haber_goster.php?haber

A Study on the Educational, Social and Political Expectations of the Preservice Teachers

Ümit POLAT⁴, Ahmet KAYSILI⁵, Şevket AYDIN⁶

Summary

INTRODUCTION

Teaching process, as a central occupational position in educational system, is one of the most important factor in education. So, teachers and their opinions about what they think about their jobs and educational policies become a crucial concern. The purpose of this study is to analyse, therefore, the opinions of the preservice teachers, who have been studying and/or graduated from the Faculties of Education, about current educational policies, the perception of the teaching profession by the society and what kind of changes there can be in the system of education in the near future from different points of view. These questions were tried to be answered in the study: What are the opinions of preservice teacher on educational policies? What are the opinions of preservice teacher on how being teacher is perceived in society? What are the opinions of preservice teacher on the possible changes they predict in system of education?

METHOD

This is a qualitative study and it was designed in scanning model. Study group consists of 50 students from the Faculties of Education of Gazi University and Ankara University. 25 of these students have been continueing their educations in various departments of these Faculties and 25 of them are grad students preparing for the KPSS exam. A semi structured interview form including questions about the participants' general opinions about the questions of the study was used in data collection. Interviews were conducted based on voluntariness. Interviews were transcribed verbatim and participants' names were coded. The data were analysed in descriptive analysis and content analysis.

FINDINGS

According to the findings gathered at the end of the study, 83% of the preservice teachers have indicated that current educational policies are inadequate. They have also suggested that there is a politicized, unreliable, inconsistent and inequal educational approach in education system. While 80% of these preservice teachers have given negative opinions about the possible changes in futurue eduaction, 16% of them have said they expect positive developments about that. In opinions of preservice teachers, a pissimistic view on the educational system and decline in equality of opportunities are were told as negative expectations. Also, it has been indicated that the education in future will not be different from the current situation.

⁴ Dr., Ankara University Faculty of Educational Sciences, polatmit58@hotmail.com

⁵ Res. Asst., Ankara University Faculty of Educational Sciences, ahmetkaysili42@gmail.com

⁶ Res. Asst., Gazi University Faculty of Education, sevketaydin@gazi.edu.tr

DISCUSSION

Preservice teachers criticize the Ministry of Education that there has not been a national education policy, senior bureaucrats, and even school principals are appointed according to their political views, but not efficiencies. In this sense, preservice teachers share the view that Turkish educational system do not have a specific national policy. More than half of the preservice teachers think teaching profession is not respected in society. This means that the teaching profession's standing is only seen as an ordinary public service. It can also be said that the teachers are not protected by the Ministry of Education.

SUGGESTION

Teaching profession is a crucial point in educational system. In order to provide an efficient teaching processes, first, the negative perceptions of preservice teachers should be enhanced. This can be done not only by increasing salary rates, but also by making the educational environments better. Preservice teachers also have meritocratic concerns about mobilities. So, political priorities in education should be put one side.